

Timothy Beck (39)

'Je moet vechten als je iets wilt bereiken'

Beroep: docent economie en management & organisatie (havo)

Werkplek: scholengemeenschap Echnaton in Almere

Topsportcarrière: sprinter (atletiek en bobslee), deelname Olympische Spelen 2002 (viermansbob), 2004 (estafette 4x100m) en 2010 (viermansbob)

"Als topsporter zoek je continu naar manieren om nog beter te worden. Met die instelling sta ik ook voor de klas. En ook mijn leerlingen houd ik dat voor. Maar tegelijkertijd besef ik dat niet iedere leerling mijn vak even leuk vindt. Daarom kan ik ermee leven dat sommigen niet alles uit de kast halen. Maar als iemand er met de pet naar gooit, maak ik wel meteen duidelijk dat dat toch echt niet kan. Voor de klas heb ik het regelmatig over mijn topsportverleden. Mij gaat het dan vooral om de boodschap. Bijvoorbeeld dat je bij stressvolle testmomenten drie opties hebt: *fight*, *freeze* en *flee*. En dat je er dus voor moet vechten als je iets wilt bereiken. Dan kun je jezelf nooit iets kwalijk nemen. Mijn examenleerlingen moeten aan het begin van het schooljaar verwoorden wat het doel voor dat jaar is en voor het leven daarna. Ik merk dat ze daardoor doelgerichter werken. Ook vertel ik dat ik jarenlang de Olympische ringen op mijn douchewand had staan en dat dat me bij de les hield. Ik vertaal dat naar de school-situatie en vraag leerlingen hoe spijbelen en huiswerk verwaarlozen past bij het doel om het havo-diploma te halen. Als docent stel ik hoge eisen aan mezelf. Als een les niet lekker loopt, ben ik soms nog uren bezig om daarop te reflecteren. Ook reacties van leerlingen blijven vaak hangen bij mij. Zo zei een leerling laatst tegen me dat ze mijn enthousiasme voor de klas heerlijk vond maar dat soms ook het gevoel heeft dat ze verzuipt, vooral op momenten dat ze het niet kan bijbenen. Dat was heel leerzaam voor mij."

Ooit op een Olympisch strijdtoneel, nu dagelijks voor de klas. Vier docenten met een topsportverleden over hun stijl van lesgeven. "Die gouden plak geeft mij aanzien."

TOPSPORTERS IN HET ONDERWIJS

Tekst Richard Hassink Beeld Fred van Diem

C H N A T O N

Monique Jansen (38)

'Ik zie mezelf meer als coach dan als docent'

Beroep: docent wis- en scheikunde (havo)

Werkplek: De Werkplaats Kindergemeenschap in Bilthoven

Topsportcarrière: discusswerper, deelname Olympische Spelen 2012

"Alhoewel mijn meisjesdroom om dierenarts te worden niet is uitgekomen, prijs ik mij nog elke dag gelukkig dat ik voor de klas sta. Het is een mooie taak om leerlingen, hoe divers ze ook zijn en welke problemen ze ook hebben, zo succesvol mogelijk door hun schoolcarrière te loodsen. Mijn sterke punt is dat ik me heel erg goed in hun situatie kan inleven. Ik zie mezelf dan ook meer als coach dan als docent. Het klopt dat je als sporter veel discipline moet opbrengen, maar het is niet zo dat ik die nu ook eis van mijn leerlingen. Ik geef bijvoorbeeld geen straf maar houd mijn leerlingen steeds weer voor dat ze voor een doel werken. Daarbij probeer ik leerlingen zo veel mogelijk te prikkelen. Natuurlijk zijn er weleens leerlingen die heel druk zijn en je uittesten. Wat ik gemerkt heb, is dat het dan helpt als ik vertel over mijn topsportcarrière. De meeste leerlingen vinden het heel leuk als ze horen dat ik als sporter naar de Olympische Spelen ben geweest. En 'lastige' leerlingen krijgen daardoor toch iets meer ontzag voor je. Ook neem ik elke klas een keer mee naar buiten om te gaan discusswerpen. Dat vinden ze geweldig. Door te vertellen over de hoogte- en dieptepunten van mijn sportcarrière leren ze ook veel over het leven. Bijvoorbeeld dat ik wel vaker op het punt heb gestaan om te stoppen met discusswerpen maar dat ik toch altijd heb doorgezet en dat ik uiteindelijk de Spelen heb gehaald. Moeilijk aan lesgeven is dat het niet altijd lukt om bij alle leerlingen een ingang te vinden om ze te motiveren. Dat ze dan de school vroegtijdig verlaten of het verkeerde pad op gaan. In zo'n situatie kan ik eindeloos piekeren wat ik anders had moeten doen."

Jaap ten Kortenaar (52)

'Het werk is net topsport. Ik ben nog steeds ambitieus'

Beroep: docent Nederlands (havo/vwo)

Werkplek: Christelijk Lyceum Delft

Topsportcarrière: wielrenner, deelname ploegentijdrit Olympische Spelen 1992

Ik ben als docent een voorstander van selectie. Als je een bepaald niveau mag doen, bijvoorbeeld vwo, dan moet je wel aan de eisen voldoen. Kun je dat niet, dan moet je dat accepteren en een stap terug doen. Verder adviseer ik leerlingen bij twijfel wel altijd om voor het hoogste te gaan. Beter spijt van de keuze die je gemaakt hebt dan spijt van de keuze die je niet gemaakt hebt. Die dingen heb ik, denk ik, wel uit mijn sport meegenomen. Waar ik niet goed tegen kan, zijn leerlingen die met 'smoesjes' aankomen. Tegelijk beseft ik dat kinderen vandaag de dag onder een grotere druk staan dan wij vroeger. Ook doordat ouders en de maatschappij er meer bovenop zitten. Ik denk dat leerlingen bij mij sterk het gevoel hebben dat ik werkelijk in hen geïnteresseerd ben. Misschien is het wel bijzonder dat ik dat na ruim 25 jaar in het onderwijs nog steeds doe. En dat terwijl het onderwijs voor mij nooit een bewuste keuze is geweest. Ik was vroeger goed in Nederlands en geschiedenis en ben dat toen maar gaan studeren op de lerarenopleiding. Hoe leuk ik mijn werk ook vind, het is wel een zware baan. Elke dag weer zitten er minimaal honderd leerlingen voor je neus met bepaalde verwachtingen en behoeften. Om daaraan steeds weer fris en fruitig te voldoen, is best pittig. Wat dat betreft is het werk net topsport. Daarnaast moet je accepteren dat niet elke les even lekker loopt, zoals tijdens je sportleven ook niet elke wedstrijd brengt wat je ervan had verwacht. Toch ben ik nog steeds ambitieus. Zo stel ik mezelf en mijn mentorklas elk jaar weer ten doel om alle leerlingen naar het volgende jaar te krijgen. Dat is nog nooit gelukt, maar ik blijf er voor gaan."

Noeki Grünewald-Klein (33)

'Leerlingen die me verslaan krijgen een gratis lunch'

Beroep: reken- en sportdocent (mbo)

Werkplek: Zadkine in Rotterdam-Hooglyet

Topsportcarrière: waterpoloster, gouden medaille Olympische Spelen 2008

"Tijdens mijn loopbaan als waterpoloster was ik altijd bezig mezelf sterker en fitter te maken, en dat is ook precies wat ik nu met mijn leerlingen doe. De leerlingen die ik sportlessen geef, willen allemaal een carrière als militair, beveiliging of politieagent. Fysieke beroepen waar ze fit en sterk voor moeten zijn maar waarbij ze ook vaak wat langer van huis zijn en intensief met anderen moeten samenwerken. Ook dat heeft duidelijke raakvlakken met mijn carrière als waterpoloster.

Toen ik hier in 2011 als sportdocent begon, had ik het best even lastig. Ik had de teugels niet al te strak in handen en daar maakten sommige leerlingen misbruik van. Ik heb toen met collega's gepraat. 'Als ze straks aan het werk gaan, wordt er van hen discipline verwacht', zeiden ze, 'dus die discipline mag je nu ook gewoon van hen eisen.' Sindsdien pak ik het strenger aan en dat werkt. Al zal ik nooit als een of andere **drill sergeant** staan schreeuwen tegen leerlingen, want dat past gewoon niet bij mij. Een paar jaar geleden ben ik ook rekenen gaan geven, omdat ik vanwege een reorganisatie minder uren als sportdocent kreeg. Voor zo'n theorievak zijn leerlingen over het algemeen minder goed te motiveren. Toch lukt het me goed. Hoe? Bijvoorbeeld door er een competitie-element in te bouwen waar ze gevoelig voor zijn. Er is een rekenapp waarmee je kunt **battelen**. Ik loof dan een gratis lunch uit voor de eerste drie leerlingen die me verslaan. Dat ik Olympisch kampioen ben, geeft mij aanzien bij mijn leerlingen. De meesten willen later bij Defensie gaan werken en hebben vooral voor militairen ontzag. Dat ben ik niet en daarbij ook nog eens een vrouw. Die gouden plak vergoedt in hun ogen veel."

